

Список використаних джерел

1. Персональний бренд: це важливо знати. URL: <https://buduysvoe.com/publications/personalnyy-brend-ce-vazhlyvo-znaty>
2. IZEA 2022 State of Influencer Equality. URL: https://content.izea.com/hubfs/Gated_Content/2022/IZ-01122-State%20Influencer-US-NM_EM.pdf
3. Гвоздецька І. В., Годованюк Н. В. Вирішують блогери: influencer marketing в дії. URL: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/8409/1/6.pdf>

Собченко К. С.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМОРОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

ВСТУП. Людина завжди виступає об'єктом вивчення. Приділяється увага фізіологічній основі людині, а також важливе місце в полі дослідження надається людській психіці. Одним з невід'ємних компонентів складу людини вважається саморозвиток. Варто зазначити, що дослідники схильні розуміти саморозвиток як необхідне становлення особистості у професійно-трудовій діяльності. Провідну роль в дослідженні відіграє саморозвиток людей пізнього юнацького віку, а саме роки студентського життя. Під час навчання у ЗВО студентам характерно роботи свідомий вибір по відношенню до майбутньої професійної діяльності, адже навчання у ЗВО виступає важливим фактором щодо вибору творення кар'єри в подальшому. Саморозвиток людини є широко досліджуваною темою, адже вона вивчається науковцями з різних галузей науки. Завдяки вивченню саморозвитку з призми великого спектру галузей можна стверджувати про високий евристичний потенціал вище зазначеної теми. Метою цього дослідження є вивчення психологічних особливостей саморозвитку студентів в процесі навчання.

Виклад основного матеріалу. За допомогою дослідницької діяльності науковців та вчених спостерігається великий спектр інтерпретації саморозвитку та визначення його особливостей. Психологічні чинники саморозвитку як невід'ємну частину складової особистості вивчали вчені з галузі психології та психотерапії, а саме: А. Адлер, Л. С. Виготський, Ф. Герцберг, Д. Макклелланд, А. Маслоу, Г. Олпорт, К. Роджерс, С. Л. Рубінштейн [1, 7, 17, 19]. Психологічні особливості саморозвитку особистості студентів досліджували як процес студентського навчання відомі дослідники та Я.Ф. Андрєєва, К. А. Абульханова-Славська, В. А. Ковальчук, Костюк Г.С, С. Б. Кузікова, О. І. Кузнецов, Б. Махоні, С. Мейсон, С. М. Соколовська, Н.В. Чепелєва [17].

Особливості саморозвитку особистості студентів як наявність культурного, людського та соціального капіталу досліджували відомі соціологи та економісти Д. Гамбетта, І. Гоффман, О. А. Грішнова, А. Кармелі, Я. Мінцер, Ф. Фукуяма, Дж. М. Шаброк [3, 4, 5, 12, 16, 18]. Авторство акцентує увагу на інвестуванні в людський капітал, від чого залежать шанси професійної реалізації, яка представлена в ролі однієї з головних ознак самореалізації. Було зроблено акцент на кооперації і конкуренції в робочому середовищі та збагаченню соціальних контактів як засобах отримати нову інформацію, за допомогою чого особистість самовдосконалюється. Науковцями пропонується розглядати саморозвиток через вивчення вдосконалення, засвоєння, застосування знань та здібностей для трудової діяльності в подальшому. Крім цього, було висвітлено необхідність інвестувати в себе з метою стабільності майбутнього Батьківщини та зміни власного класове становище за допомогою висхідної мобільності.

Також, вивченню психологічних особливостей саморозвитку були присвячені роботи відомих шкіл, які розглядали детермінанти саморозвитку студентів як намагання вчитися з метою мати престижну

роботу в подальшому: П. Вахтель, Дж. Р. Грін, Дж. М. Квіглі, А. Разін, Д. Л. Рубінфельд, П. Таубман, Т. Уельс [6, 13, 14, 15]. Авторство визначає саморозвиток як засіб набуття престижу у вигляді затребуваної та високого статусу роботи. Варто вказати прагнення студентів бути мобільними та мати доступ до інформації, а також про бажання заглибитись в роботу як чинники докладати зусилля з орієнтацією на визначеність майбутньої кар'єри, з чого випливає невід'ємність процесу саморозвитку. Було виділено внесок капіталу в себе як шлях збільшити майбутні можливості для подальшої забезпеченості та просування вгору по класовій драбині. Крім вище зазначеного, науковцями зафіксовано схильність займатися саморозвитком через реалії сьогодення, які передбачають внесок людини у саморозвиток для досягнення професійної успішності. Не менш важливою є акцентування на ідеї налаштуватися на ефективне виконання завдань в робочому середовищі як доцільному способі бути забезпеченим, що полягає в рівні фінансового благополуччя та можливості доступу до різних благ.

Вивченню психологічних чинників саморозвитку студентів як особистої рефлексії з метою вдалого входження у соціум було приділено увагу спеціалістами з клінічної психології: Т. Бьюкенен, Ч. Леоне, М. Месаросова, Б. Л. Хокінс, та викладачем бізнес-адміністрування – Х. А. Мустафа [2, 8, 9, 10, 11]. Було зазначено необхідність справити правильне враження на оточуюче середовище з метою досягнення особистих цілей як чинник приділення уваги самовдосконаленню. Авторством акцентується увага на рівні самоконтролю та адаптивності, від чого залежить наскільки людина є привабливою для оточуючих; з цього випливає думка про покращення самоконтролю та розвиток адаптивності для знаходження спільної мови з іншими, що означає вдосконалення комунікаційних навичок і свідчить про саморозвиток людини одночасно. Також, науковці наголошують на важливості допомогти студентам визначитися з вибором

майбутньої професії через проблему самовизначення, і вважають саморозвиток невід'ємною частиною в житті особистості, причиною якого постає характерне людині прагнення до особистісного самозростання. Необхідним буде зазначити на сталій актуальності вирішувати наступні проблеми протягом життя, що передбачають зацікавлення особистості в самовдосконаленні: некомпетентність, меншовартість та невпевненість в собі. Науковці позиціонують саморозвиток як спосіб отримати нові можливості, вдосконалити власне «Я» та підвищити самооцінку.

Висновки. Вище розглянуті дослідження науковців дозволяють припустити важливість подальшого розгляду саморозвитку особистості студентів, яке базується на отриманні інформації про особливості саморозвитку з метою поглиблення знання про саморозвиток загалом, а також на таких причинах: потреба в забезпеченні студентів навчальною діяльністю із підходящим середовищем для самовизначення та самовдосконалення; вивчення аспекту професійного становлення як способу досягнення фінансового забезпечення; необхідність людини інвестувати у культурний, соціальний та людський капітал.

Список використаних джерел

1. Alfred Adler. The Science of Living. London: George Allen W Unwin Ltd Museum Street. 1929. URL: file:///C:/Users/human/Downloads/epdf.pub_the-science-of-living.pdf
2. Buchanan, T. Internet research: Self-monitoring and judgments of attractiveness. 2000. Behavior Research Methods, Instruments. & Computers, 32 (4), 521-527. URL: <https://link.springer.com/content/pdf/10.3758/BF03200824.pdf>
3. Carmeli, A., Schaubroeck, J. M. How Leveraging Human Resource Capital with its Competitive Distinctiveness Enhances the Performance of Commercial and Public Organizations. 2005. Human Resource Management, 44 (4), 391-412. URL: <https://ssrn.com/abstract=1314150>
4. Gambetta, Diego. 'Can We Trust Trust?', in Gambetta, Diego (ed.) Trust: Making and Breaking Cooperative Relations, electronic edition. 2000. Department of Sociology, University of Oxford, ch. 13, 213-237. URL: [file:///C:/Users/human/Downloads/download%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/human/Downloads/download%20(1).pdf)

5. Goffman, E. The Presentation of Self in Everyday Life. 1959. New York: Doubleday. URL: [https://monoskop.org/images/1/19/Goffman Erving The Presentation of Self in Everyday Life.pdf](https://monoskop.org/images/1/19/Goffman_Erving_The_Presentation_of_Self_in_Everyday_Life.pdf)
6. Green, J. R. Future Graduate Study and Academic Careers. 1993. University of Chicago Press, 145-182. URL: <https://www.nber.org/chapters/c6100.pdf>
7. Herzberg, F. The hygiene-motivation theory. The Motivation to Work. 1959. 2nd edition, New York: John Wiley. Chartered Management Institute Management House, Cottingham Road, Corby NN17 1TT. URL: <https://www.managers.org.uk/~media/Campus%20Resources/Frederick%20Herzberg%20-%20The%20hygiene%20motivation%20theory.ashx>
8. Hawkins, L. B., Leone, Ch. Self-Monitoring and Close Relationships. 2006. Journal of Personality, 739-778. URL: [file:///C:/Users/human/Downloads/Self-Monitoring and Close Relationships%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/human/Downloads/Self-Monitoring_and_Close_Relationships%20(1).pdf)
9. Hussein A Mustafa. Self-improvement. 2018. Salahaddin University - Erbil | SUH • Department of Business Administration. URL: [file:///C:/Users/human/Downloads/Self-improvement%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/human/Downloads/Self-improvement%20(1).pdf)
10. Leone, Ch. Self-Monitoring: Individual Differences in Orientations to the Social World. 2006. Journal of Personality, 633-657. URL: [file:///C:/Users/human/Downloads/Self-Monitoring Individual Differences in Orientat%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/human/Downloads/Self-Monitoring_Individual_Differences_in_Orientat%20(3).pdf)
11. Mesarosova, M. Care for self-development in relation to the self-regulation in the students of helping professions. 2017. Special Issue, 1 (3), 586-596. URL: [file:///C:/Users/human/Downloads/CAREFORSELF-DEVELOPMENTINRELATIONTOTHESELF-REGULATIONINTHESTUDENTSOFHESLPINGPROFESSIONS%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/human/Downloads/CAREFORSELF-DEVELOPMENTINRELATIONTOTHESELF-REGULATIONINTHESTUDENTSOFHESLPINGPROFESSIONS%20(3).pdf)
12. Mincer, J. Investment in Human Capital and Personal Income Distribution. 1958. Journal of Political Economy, 66 (4), 281-302. URL: <http://www.jstor.org/stable/1827422>
13. Quigley, J. M., Rubinfeld, D. L. Public Choices in Public Higher Education. 1993. University of Chicago Press, 243-284. URL: <https://www.nber.org/chapters/c6103.pdf>
14. Razin, A. Optimum Investment in Human Capital and Economic Growth. 1972. Review of Economic Studie, 455-460. URL: [file:///C:/Users/human/Downloads/razinrestud1972%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/human/Downloads/razinrestud1972%20(4).pdf)
15. Taubman, P., Wales, T. Mental Ability and Higher Educational Attainment in the Twentieth Century. 1975. NBER, 45-70. URL: <https://www.nber.org/chapters/c3692.pdf>
16. Грішнова, А. Людський, інтелектуальний і соціальний капітал України: сутність, взаємозв'язок, оцінка, напрями розвитку. 2014. Соціально-трудова відносина: теорія та практика, 1, 34-40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stvttp_2014_1_5
17. Федан, О. В. Теоретичні підходи до проблеми саморозвитку особистості. 2017. URL:

<https://lib.iitta.gov.ua/709003/1/Теоретичні%20підходи%20до%20проблеми%20саморозвитку%20особистості.pdf>

18. Фукуяма, Ф. Соціальний капітал (пер. з англ. Л. Шевчук). Незалежний культурологічний часопис «І». 2018. URL: <http://www.ji.lviv.ua/n53texts/fukuyama.htm>

19. Мескон, М., Альберт, М., Хедоури, Ф. Основы менеджмента. (пер. з англ. Л.И., Евенко). 1997. Москва: Дело, 492 с. URL: <https://studfile.net/preview/4514715/>

Чорна Т. В.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ПРАЦЕЮ БІБЛІОТЕКАРІВ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК ЗВО: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

ВСТУП. Нові глобальні виклики, які постали перед бібліотечними установами ЗВО в умовах дистанційного обслуговування користувачів, орієнтації на цифрові технології та під час карантинних обмежень, спричинених COVID-19, зумовлюють пошуки нових форм роботи, внутрішньої комунікації та взаємодії учасників наукового та освітнього процесів у ЗВО.

Виклад основного матеріалу. Значну роль у задоволеності працею відіграють психологічні особливості працівника, психологічні чинники психологічні умови, саме тому, актуальною є проблема аналізу психологічних аспектів задоволеності працею бібліотечних працівників наукових бібліотек ЗВО.

Проблему задоволеності працею у своїх роботах аналізують такі дослідники: Р. Хоппок (R. Hoprock), Р. Карлгаард (R. Karlgaard), К. Девіс (K. Davis), В. Ньюстром (W. Newstrom); С. Роббінс (S. Robbins), П. Спектор (P. Spector) [1; 2; 5; 8; 9; 10]. У бібліотечній справі зазначену вище проблему досліджують Р. Пандіта (R. Pandita), Др. Домінік